

Den fantastiske film

Forord

I begyndelsen af det forgangne århundrede påpegede den tyske sociolog Max Weber den moderne verdens *Entzauberung*. Vores civilisation havde mistet sin fortryllelse og mystik i takt med rationalitetens fremmarch.

Men når man ser på det aktuelle biografrepertoire, er det påfaldende, at fortryllelsen stadig har kronede dage, måske netop fordi den moderne verden skaber en sult efter det fantastiske. I disse år er det især film baseret på Tolkien og på Harry Potter-bøgerne, der sælger billetter. Og her lever trolddom og trylleri, fantasi og eventyr i bedste velgående.

I dette nummer af Kosmorama fokuserer vi på fantastiske film. Det drejer sig om science fiction, eventyr og ikke mindst såkaldt fantasy, der i de senere årtier er blevet stadig mere synlig generelt i populærkulturen.

Torben Grodal diskuterer den fantastiske film i en evolutionær sammenhæng. Andreas Gregersen gennemgår fantasifiktionens centrale teoretiske tekst, Tzvetan Todorovs *Introduktion til den fantastiske litteratur*. Brian Petersen ser, ud fra lignende begreber, på den fantastiske tv-serie. Jeppe G. Jensen fortæller - med udgangspunkt i Tolkien - om fantasy i forskellige medier, bl.a. litteratur, rollespil og computerspil. Steen Dalin ser på animationsfilmens eventyr, og Carsten Høgh gennemgår eventyrkategorierne og deres forhold til filmen.

Dernæst følger en række mere specifikke nedslag i den fantastiske film. Carl Nørrested skriver om pioneren Méliès, Casper Tybjerg om gale videnskabsmænd på film, Christopher Seidelin om *Star Wars*-serien, Kenneth T. de Lorenzi om *Alien*-filmene, Jesper Andersen om Spielberg og endelig Christian Monggaard om fænomenet Harry Potter.

Kosmoramas næste nummer, Film fra Nord, der udkommer til vinter, handler bl.a. om Grønland og filmen.

Kosmorama er et uafhængigt filmtidsskrift, der udkommer to gange årligt, udgivet af Det Danske Filminstitut/Museum & Cinematek, Gothersgade 55, 1123 København K, tlf. 33 74 35 75, i samarbejde med Institut for Film- og Medievidenskab, Københavns Universitet. Abonnement kan tegnes direkte på Museum & Cinematek hos Jette Palsbo, samt pr. check eller Jyske Bank - reg. 8109 kt. 100 232 - 9 att. Kosmorama. Abonnement 2003, 49. årg., koster kr. 250, løssalg kr. 175 pr. nummer. Redaktion: Peter Schepelern (ansvarshavende), Jesper Andersen, Eva Jørholt, Dan Nissen. Layout: Thomas Ring - 2x2mas. Grafisk tilrettelæggelse: Boris Pedersen, KUA. Tryk: Eks-Skolens Trykkeri. ISSN-nr. 0023 4222.

Forsiden: Rejsen til månen, Star Wars, Harry Potter og De vises Sten, The Matrix

Alle still-fotos er fra DFI/Billed- & Plakatarkiv, undtagen illustrationerne s. 9, 16, 24, 40, 54, 55, 62, 63, 66, 68, 74, 78, 79, 90, 109, 111, 115, 117, 123, 143, 158, 170, 190. Kosmorama har forgæves forsøgt at finde og kontakte eventuelle rettighedshavere, som kan tilkomme royalt i henhold til loven om kunstnerret. Skulle der imod forventning være rettighedshavere, vil Kosmorama udbetale royalt mod behørig legitimation for benyttelse af illustrationer, som om aftale var indgået. Still på s. 23 gengives efter aftale med Palladium A/S.